

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Šedesátiny doc. dr. Josefa Dibelky

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 11 (1966), No. 4, 251

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/138637>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1966

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

školách, gymnasiích a učitelkých ústavech. V letech 1947–48 byl zaměstnán jako vědecký pracovník pro didaktiku fyziky ve Výzkumném ústavu pedagogickém. V roce 1948 získal doktorát přírodních věd na brněnské universitě. V letech 1948–1954 působil jako krajský školský inspektor pro matematiku a fyziku na KNV v Brně.

Od 1. 9. 1954 byl odborným asistentem oboru fyzika na přírodovědecké fakultě brněnské university; zde se v r. 1963 habilitoval a od 1. 6. 1964 působí jako docent metodiky fyziky. Mnoho úsilí věnoval organizaci a opětovnému vybudování učitelského studia na brněnské universitě. V r. 1963 byl pověřen vybudováním a vedením nově vzniklé katedry experimentální fyziky; většina členů katedry pracuje v oboru fyziky pevných látek, ale je přirozené, že se na této katedře soustředilo studium učitelské specializace fyziky a vznikla skupina pracovníků v oboru metodiky a didaktiky fyziky.

Dr. Vlach se velmi aktivně zúčastňuje veškeré práce v pedagogické komisi při ústředním výboru JČMF. Byl jedním z organizátorů prvních ročníků fyzikální olympiády a zkušenosti z brněnského kraje se právě hodně využil pro celostátní soutěž FO. Po všechna léta je členem krajského výboru FO v Brně.

Dr. Vlach publikoval 11 metodických prací, 4 práce vědecké (z toho 2 v zahraničních časopisech), je spoluautorem 7 učebnic fyziky pro střední a odborné školy, natočil 2 barevné školní filmy z optiky: „Interference světla“ a „Ohyb světla“. Neúnavně se zabývá otázkami, které souvisí s přestavbou a modernizací výuky fyziky na školách středních i vysokých.

Dr. Vlach se dožívá šedesátin v plném zdraví a přejeme mu, aby se stejným zdravím, svěžestí a energií pokračoval ještě dlouho ve své práci.

Antonín Vašíček

ŠEDESÁTINY DOC. DR. JOSEFA DIBELKY

Dne 13. 9. 1966 dožívá se šedesáti let dr. Josef DIBELKA, docent fyziky na fakultě technické a jaderné fyziky ČVUT. Narodil se v Řepově na mladoboleslavsku, gymnasium vystudoval v Mladé Boleslavi a potom absolvoval matematiku a fyziku na přírodovědecké fakultě Karlovy university, kde r. 1932 dosáhl doktorátu přírodních věd. Několik let učil jako odborný učitel na měšťanské škole a pak působil dlouhou dobu jako středoškolský profesor (v Bratislavě a v Praze). Vždy jej zajímaly metodické otázky výuky fyziky a věnoval se jim jednak na školách, kde působil, jednak jako spolupracovník jiných institucí (např. ve Výzkumném ústavu pedagogickém, na ministerstvu školství, v Krajském ústavu pro vzdělání učitelů, jako tzv. fakultní učitel na Vysoké škole pedagogické a na Matematicko-fyzikální fakultě KU, jako spoluautor pokusné učebnice fyziky pro 9. postupný ročník). V Jednotě čs. matematiků a fyziků pracuje od obnovení její činnosti po r. 1945. Je členem názvoslovné komise pro fyziku a místopředsedou pražské pobočky.

Od r. 1956 začal působit jako odborný asistent na fakultě technické a jaderné fyziky, r. 1962 tam byl jmenován docentem.

Spolupracovníci mu k jeho šedesátinám srdečně blahopřejí.

J. B.

Nebe na zemi napodobí

simulátor kosmických podmínek. První západoevropský stroj tohoto druhu byl postaven ve Francii. Má nádobu z nerezavějící oceli o průměru 3,5 m a délce rovněž 3,5 m, kterou lze vyčerpávat na tlak $3 \cdot 10^{-8}$ torru; tím se napodobí tlak ve výšce 450 km. Tepelné stínění lze chladit tekutým dusíkem na teplotu 100°K nebo zahřívát horkým dusíkem až na 100°C. Křemenné okno propouští dovnitř záření ze zdroje, jehož spektrální složení se blíží spektrálnímu složení slunečního záření za hranicemi atmosféry. Tento stroj je určen pro zkoušení francouzských družic o průměru asi 1 m a váze 80–100 kg.

Sk